

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1902. november 2.

Vasárnap.

XXI. évfolyam. 87. szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 korona. Fél évre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyszám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:

4 határ s petitsorért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos és árverési hirdetmények külön díjtétel szerint.
Nyilvántartás sora 30 fillér.
A hirdetmények s nyilvántartás díja előre fizetendő.

A kis emberek minisztere nálunk.

Kézdivásárhely, 1902. nov. 1.

A magyar földmivelés ügyének, a magyar népnek melegszerető barátja, 7 év óta nagytevékenységű minisztere: Darányi Ignác egy hét óta tartó székelyföldi tanulmányutja végén ma reggel rövid látogatásra Kézdivásárhelyre érkezett — s pár órai itt időzés után — mivel az ország dolgai úgy követelték — vissza utazott Budapestre.

Bár Kézdivásárhely nagyrészen iparúzó s így kevésbé földmivelő város: mégis rendkívül lekötöztető, jóleső Darányi miniszternek a figyelme, hogy az előre megállapított és kiadott uti terv módosításával, ha csak pár órára is, fölkereste városunkat s ez által az itt és vidékünkön élő székelységgel és bajaival ha csak futólag is megismerkedvén, közelebb jött a székelyek szívéhez ő, a kis emberek, a kis gazdák és a székelyföldet véres verejtékküvel munkáló népnek melegkeblű minisztere és jóltevője.

Hét éve, hogy az egykori ügyvéd-képviselőt Bánffy Dezső előterjesztésére a király a földmivelésügy miniszterévé tette — nem kis meglepetésére az egész országnak, de kivált a gazdaközönségnek. E hét évből elegendő volt egy pár is, hogy

Magyarország meggyőződjék arról, hogy jobb kezekben még nem volt a magyar föld és mivelőinek sorsa letéve, mint ő nála. Darányi teljesen rátermett s teljesen bebizonyította, hogy fontos állásába nemcsak nagy tudást és ésszt, de melegen érző szívet és szerencsés kezet is vitt. Mindenre kiterjedő figyelmével, lelkesedésével a földmivelésügy minden ága iránt felkeltette a közérdeklődést s oly nagy veszedelemmel szemben is, mint az Alföldet fenyegetett szociálizmus, diadalmat aratott. A munkaadók és mezőgazdasági munkások közti jogviszony szabályozásáról, az erdei- és dohánymunkásokról, a gazda- és hitelszövetkezetekről, s kivált a gazdasági munkások és eselések baleset és rokkantság elleni biztosításáról szóló korszakalkotó törvényekkel míg egyfelől tervszerű okos és nagy eredményekkel kecsesítő gazdasági politika alapjait rakta le, másfelől oly népszerű lett, oly közel férközött a nép szívéhez, mint azelőtt egyetlen elődje sem.

És rátérve a mi minket legközelebből érdekel, a székely akcióra, Darányi miniszter ezt is nagy szeretettel vette gondjai közé. Külön kormánybiztosságot szerveztetve célzra, megmutatván ezzel is, hogy a székelyekért valóban tenni, hatni, alkotni, javítani akar. S Darányi eddigi

sikerei biztosítékot nyújtanak az iránt, hogy nagy eszével, szerető szívével és rendkívül szerencsés kezével a székely kérdés megoldásához is nagyban hozzá fog járulni. E heti tanulmányutja is a székely kérdéssel való bővebb megismerkedést célozta. És nálunk tett rövid látogatása is arról győzött meg, hogy ő benne a székelység egyik leglelkesebb támaszát, segítőjét bírja s azért méltó volt hozzá az a lelkes és szívólyos fogadtatás, melyben ma városunk s vidéke részéről részesült. Sajnos, hogy csak rövid időt szentelhetett nekünk. De ezért is hálára vagyunk kötelezve s szívből óhatjuk, hogy itt időzését a székelység érdekében siker, áldás és szerencse kísérje.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése okt. 28-án.

Elnök: Daniel Gábor. Jegyzők: Szóts Pál, gróf Teleki Sándor, Rátkai László. A miniszterek közül jelen van: Széll Kálmán, miniszterelnök.

A képviselőházban ma rövid ülés volt, mint-hogy az ülést csak azért hívták össze, hogy a pénzügyi bizottság benyújthassa az indemnitás javaslatáról szóló jelentést. Ezt megelőzőleg Rakosi Viktor napirend előtt szövegezte, hogy a Reichsrathban két ruthén képviselő gyalázta a magyar huszároknak Galiciában való viselkedését anélkül, hogy a

TÁRCZA.

Halottak napján.

Irta: Erdősi Károly.

Végig süvölt az őszi szél a fákon
Mint a haldokló végső sohaja.
A földet sárga szemfödő borítja:
November van, a hervadás hava.
S a szürke égből hull, csak egyre hull,
Az őszi eső vigasztalanul;
Felhő szemével sir az ég talán
Napfény, madárdal, lomb, virág után!

S az őszi ködben, süppedő avarban
Kis sir felé vezetnek lépteink;
Új még lakója; fel se száradának
Szemünkbe érte hulló könnyeink.
Téged sirat ma hű barát-sereg,
Imánk ma érted virja az eget,
Korán lehervadt tiszta kis virág,
Izzó tavaszkor téli hervadás!

De mégse sirunk: nem, hiszem a télt
Felváltja lombfakasztó, új tavasz;
Zöld lesz a fa, a hervadt száraz ág,
Mit tél borja már-már be havaz.
S bár megcsuklik imára térdünk,
Lélekkel, szemmel égbe nézünk,
Ha úgy halunk meg, mind te, drága társ,
Nem éj a sir: dicső felvirradás.

Nem félünk gyásztól, tűnő hervadástól,
Hamvadtál gyűjtünk biztató erőt,
Vigasztalónk sirodnak szent keresztje
Mutatva szebb, dicsőbb, örök jövőt:
Ki Krisztusban lelkének, égnek állt,
Nem retteg őszi hervadást, se télt,
Új élet vár rá, égi szent tavasz,
Jézuska keblén feltalálva azt!

Babérkoszoru.

Azoknak homlokára, kik Isten dicsőségére, a hűvek buzgósságának fokozására és saját, jó lelkük megnyugtatóra, szeretteik emlékére, hálás kogyólettel áldozták filléreiket és a kantai róm. kath. templomot részint művészeti ablakfestményekkel, részint oltárszönyvegekkel feldisznították. A jótékonyosság anyaga virraszszon családi boldogságuk felett; legszebb jutalmat nemese eselkedeteiknek akarattjukban kielégített lelki nyugalmuk adjon.

Nekem pedig nem marad más hátra, mint ezeknek emléket követendő példa gyanánt az utókor számára megörökíteni és a szép ablakfestmények immár égi hőseit, erényeik követése céljából a „Szentek élete” nyomán megismertetni.

A templom hajójának első ablaka szent. Franciskát ábrázolja. Emeltette a Wertán család és özv. Császár Lukácsné édes anyjuk emlé-

kére. Készítője Valtér Gida budapesti országos üvegfestésze. (Zerge u. 13. szám) szent. Franciska emléknappja, márcz. 9-én van.

Életörténete röviden ez: Előkelő, gazdag, nemes családból származott. Rómában született.

Tizenegy éves korában zárdába vágott, szülei azonban egy színtén előkelő és hasonló gondolkodásu ifjúhoz adták nőül, kivél boldog családi életet élt 40 évig annélkül, hogy közöttük csak egy perczig tartó félreértés előfordult volna. Gyermekeinek nevelésével ő maga foglalkozott; nem bízta azokat a családokra, hogy így az ő felügyelete alatt növekedjenek az egyetlen, igaz tudományban: az Isten féltelmében, jól tudva azt, hogy, „minden bölcsesség kezdete, az Úr féltelme.” Házi népének őrangyala volt, beteg eseléseit ő maga ápolta, vallási szükségokról gondoskodott: időt engedett nekik, hogy templomba járhasanak. A világi hiúságokat megvette, bár módja lett volna azokhoz!

Midőn az ellenség Rómát feldulta, vagyonát elkobozta, férjét száműzték, megnyugodott az Isten akaratán és csak azt mondotta, a mit egykor Jób szenvedése között:

„Az Úr adta, ő elvette, legyen áldott szent. neve.”

Férje halála után még szigorubb életet folytatott; szervezett egy intézetet, a hona azokat vették be, kik magukat Istennek ajánlották; ebbe kérte ő is felvételt nagy alázatossággal a főnöknő előtt s itt töltött 4 évet teljes életszentségben, azután visszaadta tiszta lelkét Teremtőjének. Szent Franciska példaképe a boldog, békés családi tűzhelynek, kövessétek őt, tiszteljétek is, forduljatok imáitokba a főnöknő előtt.

Reichsrath elnöke rendreutasította volna. Szóll Kálmán miniszterelnök elítélte az illető képviselő eljárását és az orvoslást kilitásba helyezte.

Ezután Néményi Ambrus előadó benyújtotta a pénzügyi bizottság jelentését az indennitásról.

Daniel Gábor elnök azt indítványozta, hogy a javaslatot pénteken tárgyalják, de Krasznay Ferencz kérése és Széll Kálmán hozzájárulása után megállapodtak abban, hogy az indennitást kedden, november 4-én tárgyalják s addig a Ház nem tart ülést.

Majláth Gusztáv püspök Kézdivásárhelyen.

Mint lapunk múlt szombatán írtuk, szerdán este nagy lelkesedéssel fogadta a szeretett főpásztort városunk közönsége, a róm. kath. egyháztanácsal és főgymnásiumi tanári karral élén; itt Dr. Báffy Zsigmond főgondnok mondott rövid üdvözlő beszédet, melyre a püspök, hosszú kocsisortól kísérve, barangzugások között vonult be a minorita konventben levő lakására. Azóta a főpásztor minden idejét az ifjúságnak és híveinek szentelte. Csütörtökön szent mise után reggel 8 órakor a főgymnásiumba ment; itt a fölépésen a tanári testület teljes díszben várta; Hassák Vidor igazgató rövid, de lelkes és szívhez szóló beszédben üdvözölte áldást kérve Istentől a főpásztor munkáját. Az ifjúság dalköre szép üdvözlő dallal lepte meg ekkor szeretett főpásztort, ki az ő lebilincselő, szeretetteljes modorával köszöntö meg a szíves üdvözléseket, kijelentvén, hogy nagy örömmel jött az ifjúsághoz.

Ezzel sorra vette a főgymnásium egyes osztályait s egész nap s pénteken délelőtt az osztályokban időzött, személyesen kérdezősködve s győződve meg az ifjúság tanulási előhaladásáról. Pénteken délelőtt 10 órakor befejezte iskolai vizsgálatait s a templomban az ifjúság részére isteni tiszteltet tartott. Szép beszédben üdvözölte az ifjúságot; lelkes hévvel meleg szeretettel, az igazi közvetlenség hangján tartott gyönyörű beszédével nemcsak az ifjúságot, hanem a jelenlévő nagy közönséget is mindvégig lebilincselte, magához emelte. Jó tanácsai szívből jöve: szívhez szóltak, szívhez találtak. Dél felé a súlyos betegen fekvő Benkő Pált, főesperesplebánost ellátta az utolsó kenet szentségével. Délután 2 órától késő estig az ifjúságot gyónattatta a papság segédkezésével s szombaton reggel 8 órakor tartott szent misén megáldoztatván őket, gyönyörű alkalmi beszédbe készítette elő a bérmlás szentségének fölvételére s azután a szokott lélek-

emelő ünnepségek között végezte el nagy fáradhatatlansággal a bérmlást. Délután a hívek s a leányiskolák növendékeinek gyónattatását végezte a főpásztor ismét a papság segédkezésével, hogy vasárnap reggel nekik is kioszhassa a bérmlás szentségét.

Darányi miniszter Kézdivásárhelyen.

Mint első cikkünkben írtuk, Darányi miniszter november 1-én szombaton reggel 8 órakor Kézdivásárhelyre érkezett. Kíséretében voltak Balogh Vilmos és Bartók József miniszteri tanácsosok, Potsa József v. b. t. t. főispán, Sándor János főispán, székely kormánybiztos, Gróf Mikes Ármán, Béli Tiivadar, Kócs miniszteri titkár és még számosan.

A vasuti állomáson a polgárság és a vidék lakossága nagy számban várta a minisztert, kinél különvonta a tüzolt zenekar Rákóczy indulójának hangjai mellett érkezett be. Itt a város nevében Dr. Török Andor polgármester üdvözölte a minisztert, mire a miniszter, örömeinek adva kifejezést, hogy ha csak rövid időre is meglátogathatta a várost, megköszönte a szíves fogadtatást s egyenesen a háromszék-megyei „Erzsébet” árvaleány nevelő intézetbe hajtott, a hová a minisztert mintegy 35–40 kocsi kísérte be a város intelligenciájára. Az árvaháznál csinos díszkapu belől az árvaleánykák csoportja fogadta a minisztert; egyik kis árva szép beszédben üdvözölte a minisztert, csinos kis virágcsokrot nyújtva át hálájuk jeléül. A miniszter nagyon meghatótta a kis árva üdvözlése, nyájában beszélgetett velök s a kis szónokot meg is ajándékozta.

Ezután a miniszter kíséretével együtt sorralátogatta az árvaház helyiségeit; előbb a szatárszati, majd a női munka s ipari iskolákat látogatta meg; majd a gazdasági épületbe ment, mely a miniszter áldozatkészségéből épült, itt Nagy Károly igazgató üdvözölte a minisztert, jövőre is kérve magas pártfogását, a mit a miniszter szívesen és rokonszenves készséggel ígért meg az intézetnek jövőre is.

A gazdasági épületből az intézet gazdasági marha-, sertés- és ló állományát tekintette meg, s a tapasztaltak fölött teljes meglepődését fejezve ki az igazgatónak, kilitásba helyezte a tervezett háztartási főzőiskola létesítése érdekében az állam segélyezését. A közönség lelkes éljenzése között távozott a miniszter innen egész kíséretével a város megtekintésére, a melynek megtörténte után a miniszter a városházára ment, hol már óriási közönség várt rá. Itt azonnal az egyes kérések előterjesztését

hallgatta meg a miniszter. Legelőbb Bereczk város küldöttségét vezette elő Orbán János gyógyszerész az erdőtörvény módosítás felfüggesztését kérték.

A miniszter kijelentette, hogy teljes tudatában van a székely bajoknak s mindent meg fog tenni azok javítása érdekében s a hol az arányosítás még nincs folyamatban, ott azt nem fogják végrehajtani, de a hol már a törvényes lépések folyamatban vannak, ott azt felfüggeszteni lehetetlen, ezért figyelmébe ajánlotta a küldöttségnek, hogy itt első és fő kötelessége minden polgárnak s így a székelységnek is: a törvénytiszteletben tartása.

Bereczk község után Lemhény községből jött egy küldöttség szintén az arányosítás megszüntetését s az erdőtörvény módosítását kérve, majd Almás, Karatna-Volál, Felsőernáton és Kézdiszentlélek küldöttségei terjesztettek elő hasonló kérelmet. A miniszter válasza mindenik kérésre a fenti előadott keretben mozgott; kifejezte azonban a miniszter, hogy első sorban arra törekedjenek a székely kisbirtokosok, hogy a létező legelő tiszta legyen, ez képezvén egyik főkövetelmény a jó legelőnek; a miniszter ugyanis e körülményekről győződött meg, hogy a székelyföldi legelőkön csaknem mindenütt meg van a baj.

A Kézdivásárhelyi mészáros ipartársulat nevében Nagy Béla elnök nyújtott át egy folyamodványt arra kérve a minisztert, hogy folyó hó 15-től február 15-ig terjedő időre adjon engedélyt arra, hogy Romániából sertéseket szállíthassanak Kézdivásárhelyre. A miniszter kijelentette, hogy méltó figyelemben fogja részesíteni a mészárosok kérését. Legvégül a „Kézdivásárhelyi vidéki Gazdasági Egyesület” nevében Dr. Báffy Zsigmond alnölk terjesztette elő az egyesület kéréseit. A szónok a következőket kérte a minisztertől: 1. a gabonaszállítási vasuti tarifa mérséklését; 2. a talajviszonyok javítását, a kéketeügy, Olt, Torja és Kaszon vizének szabályozását; 3. a belvizek szabályozását; 4. a lontermelés fellendítése céljából vándortanító kiküldetését; 5. a burgonya jobb értékesítése céljából Kézdivásárhelyen keményítő gyár és burgonyaliszt gyár létesítését; 6. fa ipari szövetkezeteknek állami segélyezéssel való létesítését; 7. négy-öt évi törlesztéssel fajmarhák adományozását, hogy tejszövetkezetek legyenek alakíthatók a székely községekben; 8. Kézdivásárhely csatornázását s ártézi kutakkal ellátását stb. A miniszter nagy érdeklődéssel hallgatta a gazdasági egyesület kérését s megígérte, hogy a székely kormánybiztos és Potsa főispán véleményének kikérése után komoly tanulmányt fog tárgyalni a kéréseket s a mit lehet, készséggel meg fog valósítani a város és vidék érdekében is. Lelekes éljenzések között távozott innen a miniszter a főtérre s

hoz. Ha az első ablak ragyogó üvegfestményét szemlélitek, ne elégedjétek meg a pusztá kívánsággal, hanem ti is buzduljatok hasonló erénynek követésére.

A második ablakfestmény szent. Itta grófnő alakját tünteti fel. Ajándékozója Dávid Antal, ki azt boldog emlékü első nejének Csiky Idának emlékére szánta gyermekei, családja nevében is. Ugyan csak az ő bökbeütését, nemes, igazi keresztényi érületét hirdeti az a hatalmas szőnyeg is, mely a templom szentélyében a fölöttárobogóját díszíti. Ugy, hogy most már csakugyan el lehet mondani: templomunk valóban Isten háza, méltó az ő fölségéhez oly szép, tiszta külsőleg, megható, ájtatosságra gerjesztő belső pompáját illetőleg. . . .

Az ablakfestmény égi hőiséhez egy szerencsétlen véletlen története fűződik; emlékéit az egyház november 8-án ünnepli. Szent Itta, Henrik togenburgi gróf hitvese volt. Jegygyűrűjét egy holló ellopta s fészékébe rejtette. Ott találta meg a grófnak egy vadásza, ki szó nélkül ujjára huzta. Egy másik vadász felismerte, a grófnak elárulta, ki mindkét ártatlant szörnyű módon megbűntette. A vadász életével lakolt: nejét pedig — hiába hivatkozott ártatlanságára, hiába könyörgött, rimázkodott — a várbástya fokáról a mélységbe taszította saját kezeivel. Nem pusztult el. Az isteni gondviselés megőrizte életét. Vadonban, állatok közt lakott a szarvhégyen, hol a szarvasok leggyakoribb látogatói voltak, egy kis kunyhóban. Később, évek múlva ráakadtak s most férje könyörgött, hogy bocsásson meg s

térjen vissza a kastélyba. Megbocsátott, de többé nem tért vissza, azért férje hálából s engesztelésül egy díszesebb lakocskát építtetett számára, hol élete végig maradt, alamiznán tengődött, mert Henrikől a tartásdíjat sem fogadta el. Itt adta át Teremtőjének sokat szenvedett lelkét; testét pedig szent. Miklós oltáránál temették el, hol Isten sok csodával dicsőítette meg.

A harmadik ablakot Szent Lukács evangelistának képe díszíti. Készítették Fehér Lukács emlékére fiai és leányai. Ugyanazon czég munkája, mint a két előbbi. Egyik legsikerültebb alkotás. Szíriának Antiochia városában látta meg a napot dicső szentünk: pogány szülöktől származott. Hitbeli mestere, tanítója maga szent. Pál volt, nem csoda így, hogy nemcsak tanítványává, hanem vértanúvá is letta. Könnyen elgondolhatjuk, mily gyötrelmeken szenvedészen és veszélyeken kellett neki is átesni, ki nagy fáradalmakkal teljes utazásait leginkább szent. Pállal, a nemzetek apostolával tette meg; majd ennek halála után egyedül bolyongott Olasz, Francia, Dalmát, Macedon országban, hintegetve az üdvösség ígét 84 éves koráig, míg Isten őt a vértanúság koszorújára érdemesítette. Szent. Lukács evangéliumát szent. Pál kívánságára írta meg görög nyelven, hogy azt nekik szent. Pál, ki akkor közöttük tartózkodott, átadhassa, hogy őket az anyanyelv edes vonalmával Krisztus zászlója alá hívogassa. Szent. Lukács jelvénye az áldozati állat, mely az ablakfestményen is szépen látható s azt jelenti, hogy ő evangéliumát Zakariásnak, az áldozatot bemutató ó-szövetségi papnak történetével kezdi.

De nemcsak evangéliumot írt, hanem ő hagyta ránk örökségül az „Apostolok eszlekedetét” ez szentírási könyvet is, a melyben gyönyörű szavakkal rajzolja Jézus mennybemenetelét; a szent. Lélek elküldetését; az apostolok munkakörét és csodás tetteit; az első keresztények életét; szent. István (diakonus) és szent. Jakab szenvedéseit; szent. Pál rögtön megterését. Tőle valók a legszebb evangéliumi szakaszok: az elveszett fiúról; a jó pásztorról, ki eltévedt juhát gondosan keresi; a nyilvános bűnösről szóló hasonlat stb. szent. Lukács példaképe a fáradhatatlan munkásnak meggyőződésé vált keresztény hitnek; a bátor lelkű, igazi férfunak, ki igazsága tudatában kész lemondani a földi életéről, hogy helyette megnyerje a halhatatlanság és örökboldogság soha el nem muló jutalmát.

Munka és szenvedésteljes dicsőséges életét Patras nevű városban zárta be.

A negyedik ablakban pedig Gonczagai Alajosnak, az angyali ifjunak lilomos festménye látható. Dr. Kralovánszky Lajosné budapesti ügyvéd nejének előkelő izlésére vall, ki azt első férje: Oberbauer Alajos iránti kegyeletből állíttatta. Neki köszönjük az elragadó, bájos kivitelű szent. Antal szobrot is, mely nemcsak dísz a mi templomunknak hanem állandó bucsujáró helye a jótékonyság híveinek s annál sebb lesz, minél tisztábbra mossák azt a segítségére szorult szegény koldusok háláérzelemből fakasztott könyveinkkel. Két év óta szemlélem már ezt a hegyléte s azt tapasztalom, hogy abból a forrásból, melyet szent. Antal ácsa körül fog, soha sem apad ki az áldás, az élet éltető eleme: a

egy pár utca (a mi sajátos gondvarterei) kon-
vógig menve egész kísérettel a vasúti állomásra
hajtattat s itt köszönőtet fejezve ki a város polgár-
mesterének a szíves fogadtatásért, a közönség jelen-
zése között felszállt a különvonatra s azzal egyene-
sen Brassóba utazott, hogy onnan a délutáni gyors-
vonattal Budapestre menjen. A miniszter rövid látó-
gatása rendkívül lekötözte a székelységet, mely
édös reménnyel bizik sorsa meleg felkarolásában.
Adjá Isten, hogy a miniszter látogatása nyomán az
egész székelyföldön áldás és siker legyen.

Az öregek és munkaképtelen szegények.

A görög böcs, Solon azon arany igazságot
mondta ki, hogy halála előtt senkit sem nevezhe-
tünk boldognak. Egy hajlék van városunkban sen-
nek lakói igazolhatják, hogy Solon állítása való.
Hány jobbsorsra érdemes aggnőnek adott már e
hajlék menhelyet, hány nyomorban sanyalódó
szegény családot mentett meg, az éhen hal-
lástól.

Az igaz vallásosságról, a valódi keresztényi
szeretetről tesznek tanúbizonyságot e városban levő
összes human intézetek.

A több közül egyedül a „Stephan e” menház
az, mely kizárólag e város érdekeit szolgálja. Ön-
magunkkal teszünk tehát jót, midőn ez intézmény
fennállását erőnkhez mérten támogatjuk.

Az a nemes szívű nő, kinek nevét ez intézet
viseli annyit tett e város érdekében, hogy most mi-
dőn az ő lelkesítő szavait nem hallhatjuk, csak az
által mutathatjuk meg, hogy mennyire szerettük, be-
csüljük az ő alkotásait, nevét, ha most távollétében
kétszeres buzgalommal áldozunk, teszünk az inté-
zetért, ne legyen azért e városban egyetlen oly
egyén, ki a menedékház részére az ősz folyamán
eszközleendő termény- és pénzügyítéshez hozzá ne
járjon. A szó elhangzik, de e nemes tett megma-
rad mindörökké.

Ha mindent elhanyagolunk, mit az ösök az
utókor számára létesítettek, végül nem marad
semmink.

Azt hiszem, e szíves felhívásunk nem leendő
kiáltó szó a pusztában és a menház küldöttei, azon
örömteljes bizonyítékkal térnek vissza, hogy e vá-
ros minden rendű és rangú lakosságban él a hála,
faji és felebaráti szeretet.

A mit a szegényekért teszünk örömet szeroz-
het nekünk. A ki csak magáért él, munkája sem-

kenyér. Meg is áldja azt az Isten, ki az irgalom
gyakorlását feladatának tekintil....

Szt. Alajos emléknapija június 21. Olasz ögróf
fia volt. Előbb nyerte a szt. keresztiséget, mint
megszületett volna. Mivel édes anyja életveszélyben
forgott, mindkettőjük életét Istennek ajánlotta foga-
dásból. De meg is tartotta. Márta istenesen nevelte
gyermekét Istennek. Nyolcz éves korában Florenzbe
került; itt végezte első szt. áldozását, mely alkalom-
mal oly elragadó buzgó ággal tűnt ki, hogy „az
angyali ifjú” névre érdemesítették.

Tizennyolcz éves korában, három évi folytonos
hárez után, melyet atyjával folytatott, belépett a
Jézus Társaságba s már 24 éves korában átlantálta
őt a Mindenható a mennyei paradicsom földjébe
Mint a legelőkelőbb nemesi sarj a legnagyobb lelki
örömmel végezte az utolsó szolgál munkát is s az
Oltári szentség szeretetében meg az Istennel való
mielőbbi egyesülésben öntötte ki tiszta lelkenek
minden törekvését. Midőn közeledni érezte halálát
melyet neki Isten előre kijelentett: a szt. Ambrus
féle „Te Deum”-ot zengedezte a körülállók, utolsó
szavai ezek voltak: Vigadok... megyek... az
őgbé...

Alázatosan meghuzódik az utolsó helyen; ilyen
volt élete is. Feszületre néz. Ez volt egyetlen
gyönyörűsége. Oh szent ifjú légy pártolója továbbra
is azoknak, kik tettetés nélkül oltalmadat keresik,
erényiedet követni akarják.

Asbóth Viktor

mit sem ér: áldást sem hoz e hazára, él a nemzet-
nek kárára.

Boldog mindenütt a nép, hol a szellem ne-
mes, szép.

Philantróp.

IRODALOM.

„Zászlónk” a című egy új ifjúsági lapnak
mely Izsóf Alajos szerkesztésében szeptember 15-én
indult meg. A lap kettős ezélt tűzött maga elé:
vallásos és hazafias irányban szolgálni a közép-
iskolai tanulmányok nevelési és oktatási érdekeit.
Ennek a kettős célnak áll szelgálatában az eddig
megjelent 2 füzet, melyeket művészi illusztrációk
ékesítenek s általában oly csinosan és tartalmasan
vannak kiállítva, hogy a szépirodalomnak valóban
diszére válnak. És a mi rendkívül előnyös: e ha-
vonként egyszer megjelenő díszes ifjúsági lapnak:
az azon olcsó ár, (2 korona egész évre), mely le-
hetővé teszi, hogy a szegénysorsú tanulók is meg-
szerezhessék. A II-ik szám tartalmát tájékoztatóul
ideiktatjuk: Halottak napján. Vers. Erdősi Károly-
tól. (Mai tárezánkban közöljük mutatón.) Monolog.
(Mondja a temető sarkában figyelő halál halottak
estéjén.) Tekints e zászlóra! Vers Sipos Istvántól.
Az arcsi pusztá templom. Dr. Gerecze Pétertől.
Zola Emil. Dr. Sebők Imrétől. Csudri Budri Muki
urfi kópéságai. Vámbéry Armánd dról. Az érez
Vörösmarty. Hollós Mátyásról. Lukács Mihálytól.
Egységben van az erő. Szerencsés flótások. Mini-
mus dról. Az én naplóm. Halottaink. Testedzés.
Képeinkhez. Bíró bizottsági jelentés.

Vegyesek. Fejtörő. Képrejtvények. Pontrejtvé-
nyek. Sakkjáték. A kitűnő lapot, melynek szer-
kesztősége és kiadóhivatala Budapestben, VII. ker.
Damjanich-utca 40. sz. alatt van, melegen ajánljuk
a szülők és tanulmányok figyelmébe.

NAPI HIREK.

— Kinevezések. A m. kir. igazságügy minisz-
ter dr. Horváth Károly kolozsvári közjegyzőhelyet-
test Székelyudvarhelyre és dr. Lukács István
székelyudvarhelyi gyakorló ügyvéd Székelykeresz-
tura kir. közjegyzőkké nevezte ki. — A m. kir.
földmívelésügyi miniszter az állami kezelésbe vett
községi és más erdők és kopár területek kezelésé-
nél alkalmazott erdőtisztok létszámába Boeiat P.
Valér okleveles erdőest, a csikszeredai m. kir. ál-
lami erdőhivatalhoz kinevezte. Továbbá erdőgyakor-
nokká Tamás Gyulát a csikszeredai m. kir. ál-
lami erdőhivatalhoz és Nemetz Jánost a marosvá-
sárhelyi m. kir. állami erdőhivatalhoz.

— A honvédség köréből. A király nov.
1-ével előléptette a brassói honvéd 24-ik gyalog-
ezred állományában: alezredessé: Patzák Kálmán
őrnagyot, I. oszt. századoská: fogarasi Konstantin
Lászlót, II. oszt. századoská: Balassa Béla főhad-
nagyot, — hadnagyokká: Kapitány Gyulát, Zankó
Zoltán, Szabó Iván tiszthelyetteseket. A
kezelő tisztok létszámában előlépett továbbá Braun
Sándor hadnagy főhadnagy közleltisztó.

— Fillérestély. Dr. Bánfi Zsigmondné, és
Zajzon Sándorné, november 8-án a városi nagy-
termében a városi szegények s részben a polgári
leányiskola javára fillérestélyt rendeznek. A műsor
igen érdekes lesz. A napokban szét küldendő meg-
hívók arról bővebb felvilágosítást nyújtanak.

— Kérvény tizenhárom ezer aláírással. A
képviselőházhoz beérkezett összes kérvények közölt
talán a legsúlyosabb az, amelyet Molnár Józsiás
képviselő benyújtott a képviselőházhoz. A kérvényt
nem kevesebb mint tizenháromezer székely írta alá,
s magában foglalja azokat a határozatokat, amelyeket
a legutóbbi Kézdivásárhelyen tartott székely
népgyűlés szankezionált. A kérvény főleg a tagosítás
és arányosítással foglalkozik, amelyeknek helyes
tendenciájától függ a székelyek jövője. A kérvényhez
140 székely község népi csatlakozott. E kérvényben
fogalt határozatok nagy részben ellentétben
állanak annak a népgyűlésnek határozataival, ame-

lyet az Ország annak idején Tusnádon rendezett.
A székelyek kérvényükben azt kéri a kormánytól,
hogy a székely mentő akcióit az ő határozataik
alapján kezdje meg.

— Wlassics miniszter és a nemzetiségi
iskolák. Wlassics Gyula vallás és közoktatásügyi
miniszter kedden folytatta a brassói iskolák meg-
vizsgálását a gör. kat. román főgymnasiumban, ahol
a tanulókat maga vizsgálta, közel két óra
hosszáig időzött. A miniszter ezután a gör. kat.
román kereskedelmi iskolát, majd pedig az állami
kereskedelmi és a polgári leányiskolát vizsgálta meg.
A miniszter a bolgárszégi gör. kat. román népisko-
lát is megvizsgálta, délután pedig a csángó-magyar
ifjúfalut tekintette meg, este Nagyszebenbe uta-
zott s szerdán az ottani szász és oláh iskolákat lá-
togatta meg.

— Játékonyczélú államsorsjáték. Mint az
előző években ez idén is nagy játékonyczélú áll-
amsorsjáték tartatik. Ezen sorsjáték tiszta nyere-
ményein következő 11 játékonyczélú intézmény részesedik
egyenlő részekben: 1. a vagyontalan állami tiszt-
viselők özvegyei és árvái segélyezésére szánt alap,
2. a közdivásárhelyi és vidéki Rudolf-kórház, 3. a
Magyar Gazdasszonyok országos egyesülete, 4. a
Magyar Országos központi Fröbel-nőegylet, 5. a bu-
dapesti Mária Dorottya-egyesület; 6. a budapesti
első gyermekmenhely-egyesület, 7. a horvát Mensa
Academica, 8. a Stefánia pesti gyermek-kórház-
egylet, 9. az országos dijak-egylet, 10. a bu-
dapesti poliklinikai egyesület, 11. a budapesti Mária
congregatio. A játékterv nagyon kedvező esélyekkel
kezesztet, a főnyeremény 150.000 korona az összes
nyeremények 365.000 koronára ragnak. Sorsjegyek
a 4 koronáért kaphatók minden só- és adóhivatal-
nál, a legtöbb postahivatal, és dohánytözsdeben. A
húzás már f. é. december 30-án történik.

CSARNOK.

A székely rovás írás.

Az Orsz. Régészeti és emberbaráti társulat
kedden d. u. 5 órakor a Tud. Akadémia ülés-
termében havi ülést tartott, melyen Nagy Géza mu-
zeumi igazgató ör. ügyrendű felolvasást tartott a
hunszékely írásról. A felolvasó jelzi, hogy a székely-
írás kérdését ismét napirendre hozta az a körü-
mény, hogy Tar Mihály oruori földművelésben néhai
Király Pál olyan ölbembert talált, aki még ma is
hagyományoszerűleg tudja a rovásos írást. Habár
Tar Mihály az apjától tanulta, ez megint annak
apjától, még mindig kérdéses, hogy valamelyik ő-
sapjukhoz nem irodalmi úton jutottak-e? A székely
betűjegyek ismerete a XVII. század folyamán a protes-
táns tanulók, papok és tanárok között általáno-
san el volt terjedve, lehetséges, hogy a külföldi
egyetemen titkos írásnak használták. A kételyek
tehát, amiket a székely betűjegyek ősisége ellen
főlt szoktak használni, ezzel még nem szün-
tek meg.

Értekező 3 szempontot hoz föl annak bizonyí-
tására, hogy a jegyeket nem a renaissance idején
koholták és pedig: 1. A magyar az írára vonat-
kozó ismereteket nem hazájában tanulta meg, hanem
magával hozta az ir betű és könyv tanúsága szerint.
2. A székelyek különös írásáról már a XIII. század-
tól fogva emlékezik meg s mint Mátyás király
ítélőmestere Thuróczi János írja, betűket nem ténta
és papiros segítségével, hanem botokra való metszés-
rovás módjára használták. 3. A székelyírás legrégibb
ismert emléke a másolatban maradt csikszentmiklósi
főlírat, ugy általános jellegénél, mint egyes jegyei-
nél fogva összefüggésben van a mongolföldi és szib-
ériai ő-török főlíratokkal. A székelyírás jegye közül
tényleg igen sok a törökírás rokonságára mutat. Nagy
Géza felolvasó bemutatja azután összehasonlítás vé-
gett a székely ő-török és zsidóírás egyes jeleit és
arra a végkövetkeztetésre jutott, hogy a székelyírás
ismert jegyei csakugyan ősrégiak, de az írásrendszer
alaptermésze a latin írásmód befolyása alatt telje-
sen megromlott, egyes írásjegyek eredeti értékét
litteratus emberek fíromagarázták s rovászerű
jellegétől az egymástól lemosott abc-ben mindinkább
megfosztották, úgy hogy csak egyes elmosódott nyo-
mok emlékeztetnek az ő-török írás rendszerére.

Hirdetések.

Sz. 3141—902. tlkvi

HIRDETMÉNY.

Bitá község telekkönyvi birtokszabályozás következtében átalakított és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, melyekre az 1886: XXIX. t.-cz. az 1889. XXXVIII. és 1891: XVI. t.-cz. cikk a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t.-cz.-ben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantatott. — Ez azzal a felhívással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, kik az 1886: XXIX. t.-cz. 15. és 17. §§-ai alapján ideértve a §-nak az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. 5. és 6. §§-aiban és az 1891: XVI. t.-cz. 15. §-a) pontban foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1889: XXXVIII. t.-cz. 7. §- és az 1891. XVI. t.-cz. 15. §- b. pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az 1886: XXIX. t.-cz. 22. §. alapján történt törölések érvénytelenségét ki mutathatják a végbéli törlési keresetüket hat hónap alatt, vagyis az 1903. év május hó 25-ik napjáig bezárólag a tlkvi hatósághoz nyújtják be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, a kik az 1886: XXIX. t.-cz. 16. és 18. §§-nak eseteiben — ideértve az utóbbi §-nak az 1889. XXXVIII. t.-cz. 5. és 6. §§-ban foglalt kiegészítését is a tényleges birtoklás tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1903. évi május hó 25-ik napjáig bezárólag a tlkvi hatóság hoznyújtják be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után ellentmondásuk figyelembe vételni nem fog;

3. hogy mindazok, a kik a telekkönyvi átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nemkülönben azok, kik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az 1892. XXIX. t.-cz. szerinti eljárás és ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogokat bármely irányban sértve érzik — ide értve azokat is, a kik a tulajdonjog arányának az 1889: XXXVIII. t.-cz. 16. §. alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják a tekintetben felszólalásikat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1903. évi május hó 25-ik napjáig bezárólag nyújtják be, mert e meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után az átalakításhoz közbejött téves bevezetésből származható bármilyen igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azokat a feleket, kik a hitelesítő bizottságnak eredeti okmányokat adták át, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmind

egyszerű másolatokat, is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Kézdivásárhelyt, 1902. május hó 1-én.

(199. 3—3.) Kovács Károly.
kir. törv. bír.

Sz. 3244—1902. tlkvi.

Árverési hird. kivonat.

A kovásznai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a brassói általános takarékpénztár végrehajtónak Csia Dénes végrehajtást szenvedő elleni 3929 K. 40 f. tőkötvetelés s jár. iránti végrehajtási ügyében a kézdivásárhelyi kir. törvényszék (a kovásznai kir. járásbíró) területén levő, a Czofalva község határára fekvő, a czofalvi 53. számú tjkvben foglalt 199., 200., 201., 202., 203., 204., 473., 474. hrsz. ingatlanra 1891 kor., a 331. hrsz. ingatlanra 6 kor., a 440., 441., 442., 458., 459., 460., 461., 462., 463., 465. helyrajzi számú ingatlanra 498 kor., a 750., 751. hrsz. ingatlanra 35 kor., a 468., 469. " " 192 " a 630. " " 21 " a 684., 685. " " 120 " a 756. " " 20 " a 805 " " 11 " a 822. " " 29 " a 829., 830. " " 12 " a 859. " " 10 " a 891. " " 29 " a 961. " " 13 " az 1042. " " 08 " az 1059. " " 284 " az 1301., 1304. " " 279 " az 1431. " " 164 " az 1873. " " 68 " az 1977. " " 69 " a 2000., 2002. " " 299 " a 2079. " " 98 " az 1267/1. " " 162 " a 729. " " 8 " az 1871., 1872. " " 22 "

összesen 3848. koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1902. évi nov. hó 29-ik napján délelőtt 9 órakor Czofalva község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez leteni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. j.-bíró, mint tlkvi hatóság.

Kelt Kovásznán, 1902. évi okt. hó 10-én.

Száva Jakab,
kir. aljbíró.

(211. 1—1)

HIRDETMÉNY.

Ő cs. és apostoli kir. Fennségének legfelső elhatározása folytán ezennel megindítatik

a XXII. magyar királyi államsorsjáték

rendezése. Ez a sorsjáték után a mellette tisztaság jövedelem következő közhasznú és jótékony célokra fog fordítani 11 (tizenegy) egy ml részben: 1. a vagyon-állami tisztviselők özvegyei és árvái segélyezésére szánt alap, 2. a kézdivásárhelyi és vidéki Rudolf kórház, 3. a Magyar Gazdaszónok országos egyesülete, 4. a Magyar Országos Központi Fröbel-nőegylet, 5. a budapesti Mária Dorottya egyesület, 6. a budapesti első gyermekmenhely-egyeület, 7. a horvát Monsa Academia, 8. a Stofánia pest gyermekmenhely-egyeület, 9. az országos díjak-egylet, 10. a budapesti poliklinikai egyesület, 11. a budapesti Mária congregatio.

Ezen sorsjáték összes, 7891-ben megállapított nyereményei az alább következők: a tértér szerinti 365,000 koronára rugnak, és pedig:

1 főnyeremény 150,000 K.	2 nyeremény 50,000 K.	50 nyeremény 10,000 K.
1 " 50,000 " 5 " 2,000 " 100 " 50 " 20 " 10 " 1 " 20,000 " 10 " 1,000 " 1000 " 20 " 100 " 1 " 10,000 " 20 " 500 " 6500 " 50 " 10 "		

Az összes nyeremények készpénzben fizetettnek ki.

A húzás visszavonhatatlanul 1902. évi december hó 30-án Budapesten történik.

Egy sorsjegy ára 4 koronával van megállapítva.

Sorsjegyek kaphatók: a m. kir. lottó főosztályánál Budapesten (Csepelrakpart, Vámpa o. a.), továbbá: valamennyi postai, adó-, vám- és só-hivatalnál, vasúti állomásokon és a legtöbb dohány-tözsében és váltóüzletben.

Budapesten, 1902. évi július 1-én.

(203 1—6)

A m. kir. lottó főosztály igazgatóság.

Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 68. sz.

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek

24. egész 12 lóerőig, továbbá járgány-cséplőgépek, láhera-cséplők, tisztító-resták, konkolyosók, kasszák és aratógépek, szénagyártók, beronák.

"Columbia-Drill"

legjobb szövőgépek, szecskavágók, répvágók, kukorica-metszők, daráló, 6-16-malmok, egyetemes asztal-ekék.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kérésre ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.

Hirdetések olcsó áron felvételnek e lap kiadóhivatalában.

Ny. ifj. Jancsó M.-nél Kézdivásárhelyt.